

ତୃତୀୟ ପାଠ

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକାରେ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରସମୂହର ଅଭ୍ୟୁଦୟ (Nationalist Movements in Asia and Africa and Emergence of Independent States In Twentieth Century)

ପଞ୍ଚଦଶ ଓ ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଭୌଗୋଳିକ ଆବିଷ୍କାର ଯୋଗୁଁ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଜଳପଥ ଓ ସ୍ଥଳପଥମାନ ଆବିଷ୍କୃତ ହେଲା । ଯାତାୟାତ ଓ ଯୋଗାଯୋଗର ସୁବିଧା ହେବା ଦ୍ୱାରା ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦର ପ୍ରାରୁର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଇଉରୋପୀୟ ବଣିକମାନେ ଜାଣିପାରିଲେ । ଫଳରେ ବାଣିଜ୍ୟର ଉନ୍ନତି, ଆର୍ଥିକ ସମୃଦ୍ଧି, ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର ଓ ଧର୍ମପ୍ରଚାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଇଉରୋପର ବିଭିନ୍ନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯଥା ଇଂଲଣ୍ଡ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ, ଡେନ୍ମାର୍କ, ସ୍ପେନ୍, ହଲାଣ୍ଡ ପ୍ରଭୃତି ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଉପନିବେଶମାନ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ ଦିଗରେ ଅଧିକ ଆଗ୍ରହୀ ଥିଲେ । ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକର ଅଧିବାସୀମାନେ ଶୋଷଣ ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତନାର ଶିକାର ହେଉଥିଲେ । ତେଣୁ ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକରେ ତୀବ୍ର ଜନ ଅସନ୍ତୋଷ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯିବା ପରେ ସେହି ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ ଆଶାରେ ମିତ୍ରଶକ୍ତି ପକ୍ଷରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେବାପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିରାଶ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ତେଣୁ ସେହି ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକରେ ଜନ ଅସନ୍ତୋଷ ଆନ୍ଦୋଳନ ରୂପ ନେଇଥିଲା ଏବଂ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣରେ

ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଅନେକ ଏସୀୟ ଓ ଆଫ୍ରିକୀୟ ଉପନିବେଶ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିଥିଲେ ।

ଏସିଆରେ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ:

ଏସିଆ ମହାଦେଶର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଉପନିବେଶରେ ସ୍ୱାଧୀନତାପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଇରାନ ଦେଶରେ ଇଂରେଜ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦେଖାଦେଲା । ୧୯୨୧ ମସିହାରେ ରେଜା ଖାଁ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଠାରୁ କ୍ଷମତା ଅଧିକାର କରି ଇରାନକୁ ସ୍ୱାଧୀନ କରିଥିଲେ । ଆଫଗାନିସ୍ତାନରେ ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇଂରେଜ ଶାସନ ଚାଲିଥିଲା । ୧୯୧୯ ମସିହାରେ ଏହାର ରାଜାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯିବାରୁ ତାଙ୍କପୁତ୍ର ଅମାନୁଲ୍ଲା ସିଂହାସନରେ ବସିଲେ । ସେ ଆଫଗାନିସ୍ତାନକୁ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲେ । ପ୍ରଥମେ ରୁଷ୍ ଓ ପରେ ପରେ ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନେ ଆଫଗାନିସ୍ତାନର ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଆରବ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ଫରାସୀ ଓ ଇଂରେଜ ଉପନିବେଶବାଦ ବିରୋଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

ଫରାସୀ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ସିରିଆରେ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଗଣହତ୍ୟା, ଆତଙ୍କରାଜ ଓ ଦମନଲାଳୀ ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ତୀବ୍ରରୂପ ଧାରଣ

(ମୁସ୍ତାଫା କେମାଲ)

କରିଥିଲା । ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧରେ ତୁର୍କୀରେ ମିତ୍ରଶକ୍ତିମାନଙ୍କର ଆଧିପତ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ତୁର୍କୀର ଜନସାଧାରଣ ମୁସ୍ତାଫା କେମାଲ (Mustafa Kemal)ଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏହା ବିରୋଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ରୁଷ୍ ସରକାରଙ୍କର ସହଯୋଗରେ ମୁସ୍ତାଫା କେମାଲ ମିତ୍ରଶକ୍ତି ମାନଙ୍କର ସାମରିକ ବାହିନୀଗୁଡ଼ିକ ତୁର୍କୀରୁ ତଡ଼ିଦେଲେ । ତୁର୍କୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରି ଏକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ରରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଜାତୀୟତା ମଧ୍ୟ ତତ୍ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । କୋରିଆ, ଇଣ୍ଡୋଚୀନ, ବର୍ମା ପ୍ରଭୃତି ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଶକ୍ତିକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଭାରତରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଉପନିବେଶବାଦ ବିରୋଧରେ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଅହିଂସା ଆନ୍ଦୋଳନ ବଳରେ ୧୯୪୭ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦର କୃତନୈତିକ ଚକ୍ରାନ୍ତ ଫଳରେ ଅଖଣ୍ଡ ଭାରତ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏହା ଭାରତ ଓ ପାକିସ୍ତାନ ନାମକ ଦୁଇଟି ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ବ୍ରହ୍ମଦେଶରେ ଅଙ୍ଗ୍‌ସାନ୍‌ଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ

ଫାସୀବାଦୀ ବିରୋଧୀ ସ୍ୱାଧୀନ ଜନ ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ବିରୋଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୪୮ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୪ ତାରିଖ ଦିନ ବ୍ରହ୍ମଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲା । ଜାତୀୟବାଦୀ ନେତା ସୁକର୍ଣ୍ଣୋଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଓଲନ୍ଦାଜ୍ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରି ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ୧୯୪୯ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୨ ତାରିଖ ଦିନ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ୪ ଫେବୃଆରୀ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ କବଳରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିଥିଲା । ୧୯୫୭ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୩୧ ତାରିଖରେ ମାଲୟ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶାସନରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଫିଲିପାଇନ୍‌ସ୍ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜକୁ ଜାପାନ କବଳରୁ ମୁକ୍ତ କରି ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ସିଙ୍ଗାପୁର ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶାସନ କବଳରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଥିଲା ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିବା ସମୟରେ ଭାରତ ବିଭାଜିତ ନ ହୋଇ ଏକ ଅଖଣ୍ଡ ତଥା ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲେ ବିଶ୍ୱ ରାଜନୀତି ଉପରେ ତାହାର କି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତା ? ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ତୁମର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର କର । ଆଲୋଚନା ଚକ୍ରରୁ ମିଳିଥିବା ଫଳାଫଳକୁ ତୁମର ଦୈନିକ ଟିପାଖାତା (Daily Diary) ରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କର ।

(ସନ୍.ୟାତ୍ ସେନ)

ଇତିହାସ

ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ସନ୍‌ୟାତ୍‌ସେନ୍‌ଙ୍କ (Sun Yat Sen)ଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଚୀନ୍ ଦେଶରେ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କର କୋମିଙ୍ଗ୍‌ଟାଙ୍ଗ୍ ଦଳ ଜାତୀୟ ସରକାର ଗଠନ କଲେ । ଚୀନର ସାମ୍ୟବାଦୀ ଦଳ ମଧ୍ୟ ଏହି ଜାତୀୟ ସରକାରକୁ ସହଯୋଗ କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ସନ୍‌ୟାତ୍‌ସେନ୍‌ଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁପରେ

(ଚିଆଙ୍ଗ କାଇ ଶେକ୍)

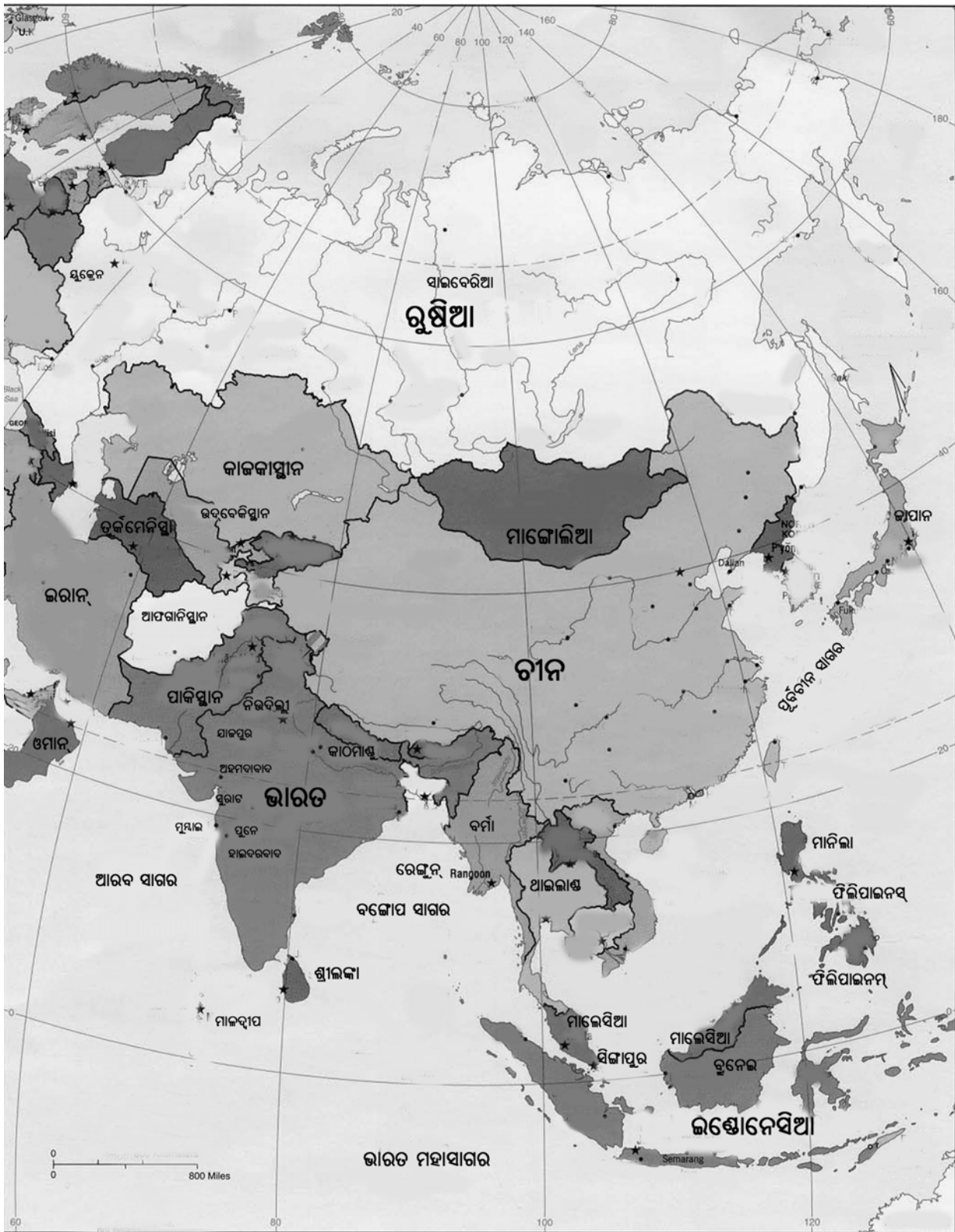
ଏହି ଦୁଇଦଳ ମଧ୍ୟରେ ମତଭେଦ ଦେଖାଦେଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ବେଳକୁ ଚୀନ୍ ଦେଶରେ ଚିଆଙ୍ଗ କାଇ ଶେକ୍ (Chiang Kai Shek) ଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ

(ମାଓ ସେ ତୁଙ୍ଗ୍)

କୋମିଙ୍ଗ୍‌ଟାଙ୍ଗ୍ ଦଳ କ୍ଷମତାସୀନ ଥିଲା । ୧୯୩୧ ମସିହାରେ ଜାପାନର ମାଞ୍ଚୁରିଆ ଆକ୍ରମଣଠାରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚୀନର ସେନାବାହିନୀ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଜାପାନଠାରୁ ପରାଜୟ ବରଣ କରିଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧରେ ପରାଜିତ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଏବଂ ଦେଶର ଦୁର୍ବଳ ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତିକୁ ସୁଧାରିବାରେ ଅକ୍ଷମ ହେବାରୁ ମାଓ ସେ ତୁଙ୍ଗ୍ (Mao Tse Tung) ଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱାଧୀନ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଦଳ ଓ ଚିଆଙ୍ଗ କାଇ ଶେକ୍‌ଙ୍କର କୋମିଙ୍ଗ୍‌ଟାଙ୍ଗ୍ ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ବିପୁଳ ଜନ ସମର୍ଥନ ବଳରେ ମାଓ ସେ ତୁଙ୍ଗ୍ ବିଜୟଲାଭ କରି ୧୯୪୯ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ୧ ତାରିଖରେ ଚୀନ୍ ଦେଶରେ ଲୋକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର (People's Republic) ସରକାର ଗଠନ କରିଥିଲେ । ଚିଆଙ୍ଗ କାଇ ଶେକ୍ ପରାଜିତ ହୋଇ ଫର୍ମୋଜା ଦ୍ୱୀପକୁ ପଳାୟନ କଲେ । ସେଠାରେ ସେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ସହଯୋଗରେ ସରକାର ଗଠନ କରି ସ୍ୱାଧୀନ ତାଇୱାନ୍ ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧପରେ ଜାପାନ କବଳରୁ କୋରିଆ ମୁକ୍ତି ଲାଭ କରି ଉତ୍ତର କୋରିଆ ଓ ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ ନାମରେ ଦୁଇଭାଗ ହୋଇଥିଲା । ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ଟ ସମର୍ଥନରେ ଉତ୍ତର କୋରିଆରେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ସରକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ପରେ ୨୫ ଜୁନ୍ ୧୯୫୦ ମସିହାରେ ଉତ୍ତର କୋରିଆ ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କଲା । ଫଳରେ କୋରିଆ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଉତ୍ତର କୋରିଆର ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆରୁ ବିତାଡ଼ିତ କରିଥିଲେ । ଯୁଦ୍ଧର ଅବସାନ ହେଲା । ୧୯୫୪ ମସିହାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଜେନେଭା ସମ୍ମିଳନୀରେ ଉତ୍ତର କୋରିଆ ଓ ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆକୁ ଦୁଇଟି ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରରୂପେ ପରିଗଣିତ କରାଗଲା ଏବଂ ୩୮^୦ ସମାନ୍ତରକୁ ଉଭୟ ଦେଶର ସୀମାରେଖା ରୂପେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଗଲା ।

(ଉପନିବେଶମୁକ୍ତ ଏସିଆର ସ୍ବାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରଗଣ)

ଇତିହାସ

ଭିଏତ୍ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ଵଯୁଦ୍ଧପରେ ଫରାସୀ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ନେତୃତ୍ଵ ନେଇଥିଲେ ହୋ ଚି ମିନ୍ (Ho Chi Minh) । ସେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ଦ୍ଵାରା

(ହୋ ଚି ମିନ୍)

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ‘ଭିଏତ୍ ମିନ୍’ (Viet Minh) ନାମକ ଏକ ଗଣବାହିନୀ ଗଠନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଫରାସୀ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରାଜିତ କରିଥିଲେ । ସୋଭିଏତ ରୁଷ୍ ଓ ଚୀନ୍ ଭିଏତ୍ନାମର ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇଥିଲେ । ୧୯୫୪ ମସିହାରେ ଜେନେଭା ସମ୍ମିଳନୀରେ ଭିଏତ୍ନାମକୁ ଭାଗକରି ଉତ୍ତର ଭିଏତ୍ନାମ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଭିଏତ୍ନାମ ନାମକ ଦୁଇଟି ସ୍ଵାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ଲାଓସ୍‌ରେ ଫରାସୀ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ପାଥେଟ୍‌ଲାଓ (Pathet Lao) ନାମକ ଗଣବାହିନୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇ ୧୯୫୪ ମସିହାରେ ସ୍ଵାଧୀନ ଲାଓସ୍ ରାଜ୍ୟ ଗଠନ କରିଥିଲେ । କାମ୍ବୋଡ଼ିଆ ମଧ୍ୟ ଫରାସୀ ଶାସନରୁ ମୁକ୍ତିପାଇ ନାରୋଦମ୍ ସିହାନୋକଙ୍କ ନେତୃତ୍ଵରେ ନିଜକୁ ସ୍ଵାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ କବଳରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଥିବା ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ପଶ୍ଚିମ ଏସୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ସିରିଆ ଓ ଲେବାନନ୍ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇ ୧୯୪୬ ମସିହାରେ ଫରାସୀମାନଙ୍କୁ ବିତାଡ଼ିତକରି ସ୍ଵାଧୀନ ହୋଇଥିଲେ । ଆରବ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ‘ଆରବ ଲିଗ୍’ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଶାନ୍ତରୂପ ସଫଳତା ଲାଭ କରିଥିଲା । ଯେମନ୍, ଜୋର୍ଡାନ, ଇରାନ୍ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶ ବିଦେଶୀ ପ୍ରଭାବରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ଆଫ୍ରିକାରେ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ :

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ରାଜନୈତିକ ଓ ଜାତୀୟ ଜାଗରଣ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ଆଫ୍ରିକୀୟ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ଵ ନେଇ ଏହାକୁ ଚାଲୁ ରଖିଥିଲା । ଇଥିଓପିଆ (ପୂର୍ବତନ ଆବିସିନିଆ)ରେ ଇଟାଲୀ ଆକ୍ରମଣକୁ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ପ୍ରତିରୋଧ କରାଗଲା । ଉପନିବେଶବାଦୀ ଓ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମଶଃ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ବିରୋଧର ମୁକାବିଲା କରି ନ ପାରି ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଉପନିବେଶକୁ ସ୍ଵାଧୀନତା ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ଵଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଇଜିପ୍ଟରେ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ସଂଗଠିତ ହୋଇ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସମର୍ଥିତ ରାଜତନ୍ତ୍ର ପତନ ଘଟିଲା । ୧୯୫୨ ମସିହାରେ ସେଠାକାର ରାଜା ଫାରୁକ୍‌ଙ୍କୁ ଗାଦିଚ୍ୟୁତ କରି ଜେନେରାଲ୍ ନାଗୁଇବ୍ (General Naguib) ଶାସନ କ୍ଷମତା ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ । ୧୯୫୪ ମସିହାରେ କର୍ଷେଲ୍ ଗାମାଲ୍ ଅବ୍ଦୁଲ୍ ନାସେର୍ ବିପ୍ଳବୀ ପରିଷଦର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇ ଇଜିପ୍ଟ ଦେଶରେ ନୂତନ ସରକାର ଗଢ଼ିଥିଲେ । ଫରାସୀ ସରକାର ବିରୋଧରେ ସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇ ମରକ୍କୋ ଓ ଟ୍ୟୁନିସିଆ ୧୯୫୬ ମସିହାରେ ସ୍ଵାଧୀନ ହୋଇଥିଲେ ।

ଇତିହାସ

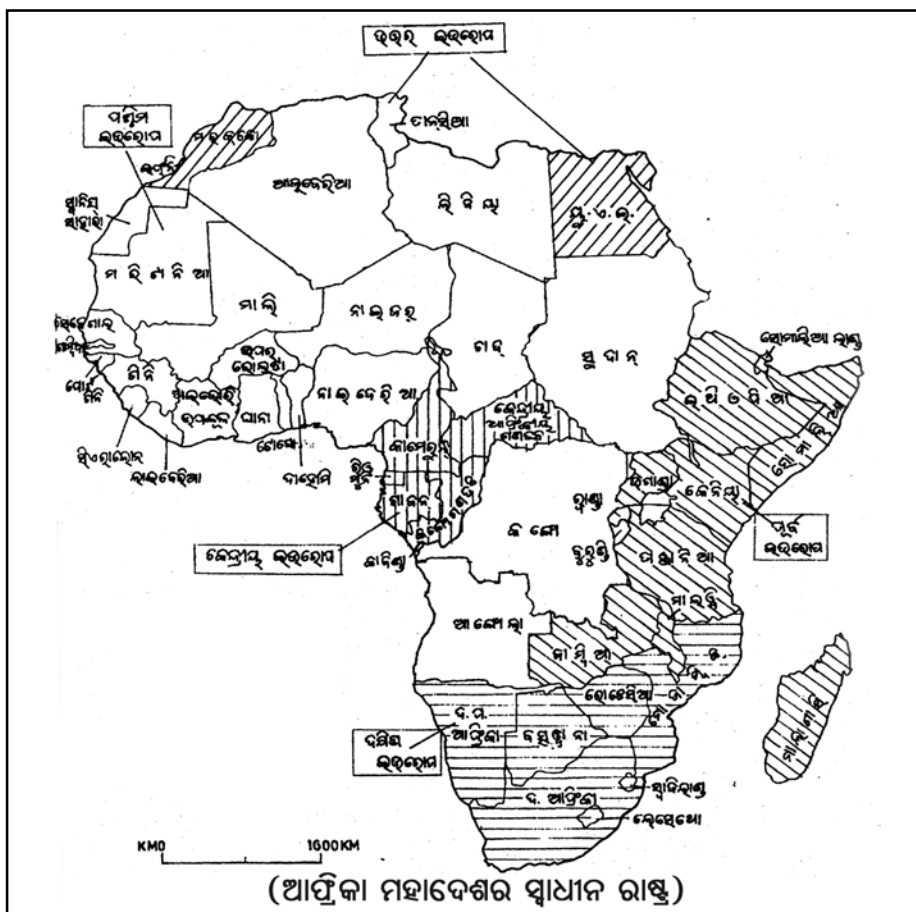

(ଜେନେରାଲ ନାଗୁଇବ)

୧୯୫୪ ମସିହାରେ ଆଲଜେରିଆରେ ‘ଜାତୀୟ ମୁକ୍ତି ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ’ ଗଠିତ ହେଲା ଏବଂ ଏହା ଫରାସୀ ଶାସନ ବିରୋଧରେ ସଶସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରାମ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା । ଫରାସୀ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଦଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଦାରଚେତା ନେତାମାନେ ଆଲଜେରିଆର ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସମର୍ଥନ କଲେ ।

ଫ୍ରାନ୍ସର ଜେନେରାଲ ଡି’ଗଲ୍ ସରକାର ମଧ୍ୟ ଆଲଜେରିଆର ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନା ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଫଳରେ ୧୯୬୨ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଆଲଜେରିଆ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲା ।

ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶାସନାଧୀନ ଆଫ୍ରିକୀୟ କୃଷକାୟ ଦେଶ ଗୋଲ୍ଡକୋଷ୍ଟରେ ଡ: କ୍ୱାମେ ଏନ୍‌କୁମା (Dr. Kwame Nkrumah) କି ନେତୃତ୍ୱରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ୧୯୫୭ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୬ ତାରିଖରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଶାସନରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଘାନା ନାମରେ ପରିଚିତ ହେଲା । ଫରାସୀ ଶାସନାଧୀନ ଗିନିରେ ଜନମତ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ୧୯୫୮ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ୨ ତାରିଖ ଦିନ ଏକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୬୦ ମସିହାରେ ଆଫ୍ରିକାର ୧୭ଟି ଦେଶ ଯଥା ମୌରିଟାନିଆ, ମାଲି, ନାଇଜର, ଚାଡ୍, ସେନେଗାଲ, ଅପର୍‌ଭୋଲ୍ଟା,

ଇତିହାସ

ଆଇଉରିକୋଷ୍, ଟୋଟୋ, ଦାହୋମେ, ନାଇଜେରିଆ, କାମେରୁନ୍, ମଧ୍ୟ ଆଫ୍ରିକା ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର, ଗାବୋନ, କଙ୍ଗୋ, ସୋମାଲିଆ, ମାଲାଗାସି, କଙ୍ଗୋ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଭୃତି ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ବର୍ଷକୁ ‘ଆଫ୍ରିକା ବର୍ଷ’ କୁହାଯାଏ । ସେହିପରି ୧୯୬୧ ମସିହାରୁ ୧୯୬୬ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଗାମ୍ବିଆ, ସିଏରାଲିଓନ୍, ରୁଝାଣ୍ଡା, ଉଗାଣ୍ଡା, କେନିଆ, ତାଞ୍ଜାନିଆ, ମାଲାଓ୍ୱି, ଜାମ୍ବିଆ, ବୋତ୍ସ୍ୱାନା, ଲେସୋଥୋ ପ୍ରଭୃତି ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଥିଲେ ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ମାନଚିତ୍ରରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧପରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିଥିବା ଆଫ୍ରିକୀୟ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କର ।

ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍ ଉପନିବେଶ ମୋଜାମ୍ବିକ୍ ଓ ଆଙ୍ଗୋଲାରେ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଉଗ୍ର ରୂପ ଧାରଣ କରିଥିଲା । ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରତି ଅନେକ ଆଫ୍ରିକୀୟ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଓ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇଲେ । ୧୯୭୫ ମସିହା ବେଳକୁ ଏହି ଦୁଇଟି ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ୍ ଉପନିବେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଥିଲେ । ରୋଡେସିଆର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଉପନିବେଶବାଦ ବିରୋଧରେ ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ଦକ୍ଷିଣ ରୋଡେସିଆର ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘ ସାଧାରଣ ପରିଷଦ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇଲା । ଫଳରେ ଦକ୍ଷିଣ ରୋଡେସିଆ ୧୯୮୦ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇ ଜିମ୍ବାବ୍ୱେ ନାମରେ ପରିଚିତ ହେଲା ।

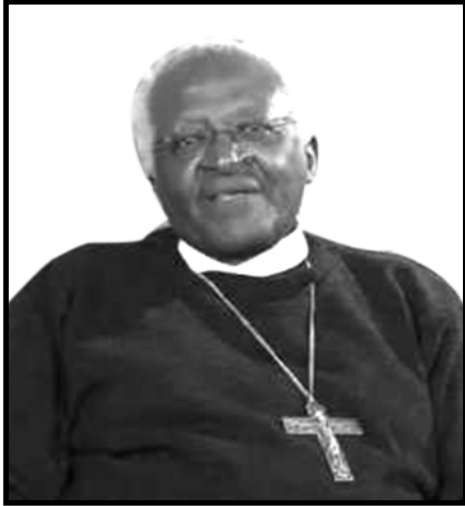
ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକାରେ ମଧ୍ୟ ଉପନିବେଶ ବିରୋଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଏହାକୁ ଜର୍ମାନୀଠାରୁ ଛଡ଼ାଇ ନିଆଯାଇ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ଏହାକୁ ଏକ ଉପନିବେଶ ଭାବରେ ଶାସନ କରିଥିଲା । ଏହାର ଜନସାଧାରଣ ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକା ଜନ ସଂଗଠନ

(South West African Peoples’ Organization-SWAPO) ନାମକ ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ସଂଗଠନ ଗଢ଼ି ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇ ରଖିଲେ । ଶେଷରେ ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକା ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୧, ୧୯୯୦ ରେ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲା ଏବଂ ଏହାର ନୂତନ ନାମ ହେଲା ନାମିବିଆ ।

ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଔପନିବେଶିକ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଠାରୁ ଅଧିକ ଭୟଙ୍କର ଓ ନିନ୍ଦନୀୟ ଥିଲା । ସେଠାରେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗମାନେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ କୃଷକାୟମାନଙ୍କୁ ଶାସନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଘୃଣା ଓ ଶୋଷଣ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗମାନଙ୍କର ଧାରଣା ଥିଲା ଯେ କୃଷକାୟମାନେ ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ନିକୃଷ୍ଟ । ନିଜକୁ ଶାସନ କରିବାର କ୍ଷମତା ସେମାନଙ୍କର ନାହିଁ । ଏଣୁ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗମାନଙ୍କର ଶାସନ ନ୍ୟାୟ ସଙ୍ଗତ । ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଏହି ନୀତିକୁ ବର୍ଣ୍ଣବିଦ୍ୱେଷ ବା ବର୍ଣ୍ଣବୈଷମ୍ୟ ନୀତି (Apartheid) କୁହାଯାଏ । ଏହି ନୀତି ଯୋଗୁଁ କୃଷକାୟମାନେ ଦେଶ ଶାସନରେ ଭାଗ ନେଇ ପାରୁ ନ ଥିଲେ । ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ, କ୍ଲବ୍, ଡାକ୍ତରଖାନା, ଭୋଜନାଳୟ ପ୍ରଭୃତିରେ କୃଷକାୟମାନଙ୍କର ପ୍ରବେଶ ନିଷେଧ ଥିଲା । ଏହି ନୀତିକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗ ସରକାର ବନ୍ଧପରିକର ହୋଇଥିଲାବେଳେ କୃଷକାୟମାନେ ଏହାର ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ।

କୃଷକାୟମାନେ ‘ଆଫ୍ରିକୀୟ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ୍’ ନାମକ ଏକ ସଂଗଠନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇଥିଲେ । ଭାରତର ମହାନ୍ ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମୀ ମୋହନଦାସ୍ କରମଚନ୍ଦ୍ର ଗାନ୍ଧୀ ସେତେବେଳେ (୧୮୯୩ ଖ୍ରୀ:ଅ ରୁ ୧୯୧୪ ଖ୍ରୀ:ଅ:) ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିଲେ । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ନୀତି ଓ ଆଦର୍ଶରେ ଆଫ୍ରିକୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥିଲା । ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ତେସ୍ୱାସ୍ତ ଲୁଥୁଲି, ଝୁଲଟର୍ ସିସୁଲି ଓ ନେଲ୍ସନ୍ ମାଣ୍ଡେଲା ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ । ଏହି

ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବିରୋଧକରି ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗ ସରକାର ପ୍ରବଳ ଦମନଲୀଳା ଚଳାଇଲେ ।

ଡେସମ୍ପଟ୍ଟ ଲୁଥୁଲି

ତୁମ ପାଇଁ କାମ :

ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ବର୍ଷବିଦ୍ୱେଷ ନୀତିର ବିରୋଧ କରି କି କି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ କିପରି ଅକଥନୀୟ ଅତ୍ୟାଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଥିଲେ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ବହି ସଂଗ୍ରହ କରି ପଢ଼ ଓ ଜାଣ ।

ପୃଥିବୀର ବହୁଦେଶ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ସରକାରଙ୍କର ବର୍ଷବିଦ୍ୱେଷ ନୀତିକୁ ତୀବ୍ର ସମାଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘ ଏହାର ବିରୋଧ କରି ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ବିରୋଧରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ବାସନ୍ଦ ଲାଗୁ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ବ୍ରିଟେନ୍ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ସରକାରଙ୍କ ସହିତ ଅର୍ଥନୈତିକ ସମ୍ପର୍କ ବଜାୟ ରଖୁଥିଲେ ଓ ସାମରିକ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିଲେ । କୃଷକାୟମାନଙ୍କର ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଦେଶମାନେ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବାରୁ ସେମାନେ ପରୋକ୍ଷରେ ଏହି ନୀତି ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବ୍ରିଟେନ୍ର ଶ୍ରମିକ ଦଳ ଓ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର କୃଷକାୟମାନେ ବର୍ଷ-ବିଦ୍ୱେଷ ନୀତିର ବିରୋଧ କରୁଥିଲେ । ବହୁ ବର୍ଷଧରି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସମାଲୋଚନା ଓ ଚାପ ଫଳରେ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗ ସରକାର ବାଧ୍ୟହୋଇ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିଲେ । ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା କୃଷକାୟ ନେତା ନେଲ୍ସନ୍ ମାଣ୍ଡେଲା (Nelson Mandela) କାରାମୁକ୍ତ ହୋଇ ୧୦ ମେ ୧୯୯୪ ମସିହାରେ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ପ୍ରଥମ କୃଷକାୟ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ହେଲେ । ସେଠାରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗ ଶାସନ ବଦଳରେ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲା ।

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

୧. ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ୬୦ ଗୋଟି ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ ।

- ଚୀନ୍ ଦେଶରେ ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେଲା କାହିଁକି ? ଏହାର ପରିଣତି କ'ଣ ହେଲା ?
- କୋରିଆ ଯୁଦ୍ଧ ସମ୍ପର୍କରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଲେଖ ।
- ବର୍ଷବିଦ୍ୱେଷ ନୀତି କାହାକୁ କୁହାଯାଏ ? ଏହାର ପରିସମାପ୍ତି କିପରି ଘଟିଥିଲା ?
- ୧୯୬୦ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଆଫ୍ରିକାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଲେଖ ।

ଇତିହାସ

୨. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ୨୦ ଗୋଟି ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ ।

- (କ) ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଉପନିବେଶ ଗୁଡ଼ିକରେ ତୀବ୍ର ଜନ ଅସନ୍ତୋଷ କାହିଁକି ଦେଖାଦେଇଥିଲା ?
- (ଖ) ଇରାନ୍ କାହାର ଉପନିବେଶ ଥିଲା ? କାହା ନେତୃତ୍ୱରେ ଓ କେବେ ଏହା ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଥିଲା ?
- (ଗ) ତୁର୍କୀର ଜନସାଧାରଣ କାହା ନେତୃତ୍ୱରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ? ଏହା କିପରି ଏକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ?
- (ଘ) କିଏ ଭିଏତ୍ନାମରେ ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ ? ସେ ଗଠନ କରିଥିବା ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ନାମ କ'ଣ ?
- (ଙ) ଆଲଜେରିଆରେ 'ଜାତୀୟ ମୁକ୍ତି ସାମ୍ବନ୍ଧୀୟ' କେବେ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ? ଏହା କେବେ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲା ?
- (ଚ) ୧୯୬୦ ମସିହାରେ ଆଫ୍ରିକାର ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିଥିବା ୪ଟି ଦେଶର ନାମ ଲେଖ ।
- (ଛ) ଦକ୍ଷିଣ ରୋଡେସିଆ କେବେ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲା ? ଏହାର ନୂତନ ନାମ କ'ଣ ?
- (ଜ) ଗୋଲ୍ଡକୋଷ୍ଟରେ କାହା ନେତୃତ୍ୱରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ? ଏହା କେବେ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲା ?
- (ଝ) ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକାର ଜନସାଧାରଣ କେଉଁ ବଳିଷ୍ଠ ସଂଗଠନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇଥିଲେ ? ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ଏହି ଦେଶର ନୂତନ ନାମ କ'ଣ ହେଲା ?
- (ଞ) ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ବର୍ଷବିଦ୍ୱେଷ ନୀତି ଯୋଗୁଁ କୃଷକାୟମାନେ କିପରି ଅତ୍ୟାଚାରିତ ହେଉଥିଲେ ?

୩. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ ।

- (କ) କାହା ନେତୃତ୍ୱରେ ଓ କେବେ ବ୍ରହ୍ମଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଲା ?
- (ଖ) କେଉଁ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଓ କେବେ ଉତ୍ତର କୋରିଆ ଓ ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆକୁ ଦୁଇଟି ସ୍ୱାଧୀନରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିଣତ କରାଗଲା ?
- (ଗ) ଗୋଲ୍ଡକୋଷ୍ଟରେ କାହା ନେତୃତ୍ୱରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ହୋଇଥିଲା ?
- (ଘ) ୧୯୬୫ ମସିହା ବେଳକୁ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର କେଉଁ ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଉପନିବେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଥିଲା ?
- (ଙ) ବର୍ଷବିଦ୍ୱେଷ ନୀତି ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନରେ କିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ?
- (ଚ) ନେଲ୍ସନ୍ ମାଣ୍ଡେଲା କେବେ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ହୋଇଥିଲେ ?
- (ଛ) କେଉଁ ବର୍ଷକୁ 'ଆଫ୍ରିକା ବର୍ଷ' କୁହାଯାଏ ?
- (ଜ) ଚିଆଙ୍ଗ କାଇଶେକ୍ କାହା ସହଯୋଗରେ ଫର୍ମୋଜା ଦ୍ୱୀପରେ ସ୍ୱାଧୀନ ତାଇୱାନ୍ ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ ?
- (ଝ) ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିବା ପରେ ଗୋଲ୍ଡକୋଷ୍ଟର ନୂତନ ନାମ କ'ଣ ହେଲା ?
- (ଞ) ଜେନେରାଲ୍ ନାଗୁଇବ୍ କେବେ ଇଜିପ୍ଟର ଶାସନ କ୍ଷମତା ନିଜ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ ?

୪. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚାରିଗୋଟି ବିକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ତା'ର କ୍ରମିକ ନମ୍ବର ସହିତ ବାଛି ଲେଖ ।

(କ) ସିଙ୍ଗାପୁର କାହାର ଉପନିବେଶ ଥିଲା ?

- (i) ଜାପାନ୍ (ii) ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା (iii) ଫ୍ରାନ୍ସ (iv) ବ୍ରିଟେନ୍

(ଖ) ପାଥେଟ୍ ଲାଓ ନାମକ ଗଣବାହିନୀ କେଉଁ ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଥିଲା ?

- (i) ଲାଓସ୍ (ii) କାମ୍ବୋଡିଆ (iii) ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ (iv) ଶ୍ରୀଲଙ୍କା

(ଗ) କେଉଁ ଦେଶଟି ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ଘାମା ନାମରେ ପରିଚିତ ହେଲା ?

- (i) ଅପରଭୋଲଟା (ii) ଆଇଭରିକୋଷ୍ଟ (iii) ଗୋଲ୍ଡକୋଷ୍ଟ (iv) ଟ୍ୟୁନିସିଆ

(ଘ) କର୍ଣ୍ଣେଲ୍ ଗମାଲ୍ ଅବ୍ଦୁଲ୍ ନାସେର୍ କେଉଁ ଦେଶରେ ନୂତନ ସରକାର ଗଢ଼ିଥିଲେ ?

- (i) ଇଥିଓପିଆ (ii) ଇଜିପ୍ଟ (iii) ଆଲଜେରିଆ (iv) ଟାଞ୍ଜାନିଆ

(ଙ) କାମ୍ବୋଡିଆ କାହା ନେତୃତ୍ୱରେ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଥିଲା ?

- (i) ହୋଡ଼ିମିନ (ii) ନାରୋଦମ୍ ସିହାନୋକ (iii) ଜେନେରାଲ୍ ନାଗୁଇବ (iv) ଜେନେରାଲ୍ ଡି ଗଲ୍

(ଚ) ମରକ୍କୋ ଓ ଟ୍ୟୁନିସିଆ କେଉଁ ମସିହାରେ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଥିଲେ ?

- (i) ୧୯୫୪ (ii) ୧୯୫୫ (iii) ୧୯୫୬ (iv) ୧୯୫୭

୫. ପାଠରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ତୁମ ପାଇଁ କାମଗୁଡ଼ିକ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଓ ସହାୟତାରେ ସମ୍ପାଦନ କର ।

●●